

מקורות אוהק י"ז-י"ט

עיגולים ויושר

קובץ ה קמז

קמז. העולם נוצר מתוך תוהו ובוהו. הקליפה קדמה לפרי, החומריות והגסות הקדימה לבוא, הדינים הקשים והגבורות שלטו לפני התגלות החסדים, העיגולים קדמו ליושר. ובעולם הפנימי, בעולם הרוחני, הציורי, האידיאלי והאמוני, גם שם הדבר נוהג כן, קדימת הקליפה לפרי. העזות, המרוצה, השטיפה החזקה, מתבצרת במקום נמוך ומזוהם, ומשם יוצאת ונלקטת תמצית, שמתעדנת ומתרחנת, מתטהרת ומתקדשת, עד שנותנת את ריחה הנפלא, ריח ניחוח לד'. בזוהמתה של עבודה זרה, גודל רוח האמונה, בכל פראותו וגסותו, ברתיותו וכח סוסיותו, בשריפת בנים ובנות, באדיקות עורת, בשיקוע של כל תועבה וכל תאוה גסה ועמוקה, הושרש, ומתוך הזבלים הסרוחים הללו צמח האמונה עלה, יצא הבנין מתוך התוהו, ויהי לנטיעה משמחת אלהים ואנשים, לגפן פורחת נאדרה בקודש, בטוהר ועילוי, בזיו חכמה, ובערץ קודש קדשים, מצא מקומו בסגולת עמים של כנסת ישראל, בגוי קדוש שומר אמונים. לפעמים יש אשר ריח הזוהמא הקדמוני לא פג לגמרי, ויתחולל יצרא דעבודה זרה, השור הנגח והחמור הגס, הכלב הנובח עז הנפש, אשר לא ידע שבעה, נדווגו בחושך כפול ועלטה ארורה. נצח ישראל את המחבל התוהי, גרש את החושך באורו הגדול. מרוח הזוהמא הקדמוני יצאה האמונה בצורתה הפראית, ותהי למשול עמים. זאת הצואה הרוחת, שחוצפת ליעוג על דברי חכמים נתחברה לה, היתה למאכל תאוה לנפשות דדמיין מעייהו הרוחניים למעייהו דבני נשא, וכן ירעה עגל, עד יפוח היום ונסו הצללים, אלך לי אל הר המור ואל גבעת הלבונה.

עין איה ברכות פ"א מ"ד

מד. אמר אביי, אינהו נפשי מנן וקיימי עלן כי כסלא לאוגיא, אמר רב הונא כל חד מנן, אלפא משמאלי ורבוותא מימיני' כו'. יש שני מיני סיבות ההעדר וההיזק באדם, שעל כל פרטי הפסדים נמצאו המונים של שלוחי ההפסד, כמו שרבו כוחות ושלוחי הקיום. האחד הוא מצד טבעו של אדם שנוטה להפסד ולרע בדרך הטבע שאינו תלוי כלל במעשיו, והשני שבא מצד מעשיו, שמגרה בעצמו רעות והפסדים באין מספר. והנה הענין הטבעי יתיחס תמיד לכדור ועיגול כי אין מרובע בבריות, וכל הנבראים הרשומים כדוריים המה, גם אין בכדור יחס ימין ושמאל, להורות שמצד הטבע אין חילוק באופן ההנהגה, כי הטבע מצד עצמו שם השי"ת שיפעל פעולתו על גוי ועל אדם יחד "כטוב כחוטא"נ, ע"כ הוא מתיחס לכדור. וכבר נתבאר בד' חכמת האמת סוד העיגולים ויושר, עיגולים מורים הנהגה הטבעית, ויושר מורה ההנהגה שמצד המעשים, שבזה יש ימין ושמאל, וכל פרטי דרכי הנהגת האדם בבחירה בזה רשומים. ע"כ ע"ד המזיקין הכרוכים בהעדר הטבעי והחסרון שבטבעו של אדם אמר וקיימי עלן כי כסלא לאוגיא, שהוא דבר עגול ומקיף. ולענין ההעדרים והמזיקין הבאים מצד המעשים שכשהולך בדרך רעה ח"ו הרי במה שמוסיף כח מוסיף להרע, אמר כל חד מנן אלפא משמאלי' ורבוותא מימיני', שהמה מוכנים לפעול כפי המעשים, וכשהולך בדרך הטובה "יפול מצדך אלף ורבה מימיניך".

שם נ"ז

נו. מאי כרום זלות לבנ"א, אלו דברים העומדים ברומו של עולם ובנ"א מזלזלים בהם. התפילה היא עומדת ברומו של עולם, אמנם תוכן רומו של עולם הוא, כי העולם יש בכללו הנמצאות הטבעיות הגשמיות והרוחניות. אבל הצד הרם של העולם, הוא רק שהנמצאים שהם בעלי בחירה יבחרו בטוב, ויקנו להם בחכמתם והנהגתם שלמות גדולה, וע"ז מיוסדת תפילה. ומפני שרוב בנ"א מסתכלים רק על המציאות מצד עצמה, לא מצד יקרת הפעולות היוצאות ממנה ע"י הבחירה הטובה, ע"כ אין להם מושג נכון בהתפילה ומתבלבלים בה, ושואלים מה צורך יש בה ואיך תועיל, היוכל האדם לשנות רצון יוצרו. אבל כיון שרומו של עולם הוא התכלית הנשגב של הטבת הבחירה, ולהטבת הבחירה התפילה פועלת הרבה א"כ מונח הדבר ביכולת שלמותו ית' להמציא הנהגה זו לכל פרטיה, באופן שתוביל אל הררך הטוב והישר את הבריות. ע"כ מפני שהתפילה היא עומדת דוקא ברומו של עולם, ומצד ההשקפה התחתונה הנמוכה אנו מוצאים את ענינה, ע"כ בנ"א שרובם לא יתנשאו להשקיף לרומו של עולם הם מזלזלים בה, ומקושר יפה עם תחילת הפסוק "סביב רשעים יתהלכו" עפ"י מה שכתבתי לעילי. וביותר מובן תיבת "סביב", ע"פ ד' האר"י ז"ל בחילוק שבין הנהגה דיושר לעגולים, וע"פ [מה] שביארו בו המקובלים, דהעיגולים רומזים להנהגת המציאות כמו שהיא בטבעה, ע"ד אין מרובע בבריות. והיושר,

ההנהגה שע"פ ההדרכה המוסרית שהיא התכלית של המציאות. ע"כ הרשעים הם מתהלכים סביב, אין להם הכרה כ"א בעגולים, בסדר הטבעי, ולא ישכילו שהתכלית העקרי הוא היושר, ע"כ כרום זלות, מזלזלים בתפילה, כי לא יוכלו להבין עוצם ערכה ואמתתה.

פנקס י"ג קי"ב

קיב. השפינוזות שחשבה שהמהות האלהי הוא הסכום הכללי של הכול, הוכרחה לחשוב שאין שום כוח רודה, כי אם של מהלך איטי, באפס שום דליגה, מפני שכן מתראה הסך הכללי ברוב. אבל עם הידיעה שהסכום הכללי של כל איננו כי אם איזה גילוי קלוש ומצער בעוצם המיעוט מהכול האמיתי, על כן אין לדון מהסכום המתגלה, כי אם מעוצם הכול העליון, וכיון שבכל המופשט יש דליגה כמו שיש מציאות של איטיות, על כן הכול נמצא במהלך המציאות. ולא עוד אלא שהם מעורבים זה עם זה על פי הפגישות של גילוי כל העליון העצמי, עתיקא קדישא.

וכאשר כל שהדעה הולכת ומתרחבת היא מוצאת את המציאות יותר עשירה, מזה אנו למדים שכל שיתרומם יותר כוח הדעת, יבוא בעצמו עד אותה האיתניות להכיר את גודל העושר של המציאות, שמתעשרת בעושר של אין סוף, שממעל להסכום של הכול הגלוי והמושכל, שהוא באין ערוך וקץ יותר מרומם מכל הגלוי וכל המתיחש לו, וגם שמכריע את עושר הכוחות שבעשייה, שלא רק העוני של ההתפתחות האיטית פועל, אף על פי שהוא ממולא עם כל תנאיו, כי אם גם מה שהוא יותר רחב ממנו, הדליגה שמתממת אותו. נס וטבע, עיגולים ויושר. אפס כי לא יהיה בך אביון. ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם, דא ארעא קדישא, כנסת ישראל.

אגרת תשנ"ג

...ממוצא-דבר נבין כמה גדולה היא החששה של סכנת קציצת-נטיעות ע"י אותה צפית הישועה, המחרפת את עקבות-משיח ד', המנתקת את הטבע וכל מסבותיה מצורת הצפייה, הנתבעת בכל חומר שאלת הדין מנפש כל חי לפני כסא משפט עליון ב"ה. אורו של משיח חודר ומוכרח לחדור בכל. 'קטיר לעילא', ברום עליון, 'וקטיר לתתא' בעומק-תחתיתי. וכמהותו כן צפית הגלות ישועתו חודרת היא בכל. וכל חסרון אשר בעקב, כל קציצה אשר למדות התחתיות, ההולכות בקרקעיתיהם של 'העגולים' המקיפים את המסבות כלן, היא גם קציצה עליונה. סרה אז המחשבה מהסתכלותה 'בפרצוף ארוך', המעניק חמה בקומתו ומכוונן הדומי-תהומים בעקביו, ופונה לפרצופים קטנים, שמשאירים המוני עולמים ממעל ומתחת מחוצה להשפעתם...

אח"פ

פנקסים ג' עמ' ל"ח-ל"ט

ה. אדבר ביראה לע"ד בד' חושים דא"ק. ראייה שמיעה ריח דיבור. הנה זה נכיר בהקב"ה שהוא חכם רוצה חי יכול. אבל אין ערך ושיווי למידות הנבראים עם מידותיו. ע"כ אין ליחסם לו רק בשלילת הפכם. אבל מצד הבריאה, הרי רצונו יתברך לגלות כפי המושג, והמושג אינו בכל אלה בהשגה אחת, כי מושג עניין החכמה בהשגה א', והרצון השגה ב' וכן להלן. אמנם לכאן מספיק חכם, רוצה, יכול, חי מה מוסיף. אבל לענ"ד, חי הוא זולת החכמה בשתיים. כי החכמה לא תובן כי אם באמת ושקר, אבל טוב ורע צדק ועוול זהו מצד החיים האמיתיים. ועוד החכמה לא תשיג רק דברים נבדלים, והוא יתברך פעל ארץ וחומרים ג"כ. והכל א' כמעט. והנה חכמה היא ראייה וז"פ. בינה היא עניין הרצון, ע"כ היא אם הבנים ולא ביאור החכמה לבד. דא"כ היינו חכמה. וזוהי שמיעה שמתייחסת תמיד אל הרצון, 'שמוע תשמעו'- הכוונה לרצות. ריח הוא עניין החיים כמש"כ 'רוח באפיו'. וקיי"ל מחוטמו. דיבור הוא יכולת דבר מלך שלטון, בדבר ד' שמים נעשו, וכל מעשה בראשית מאמרות כתוב בהם. והמידות בחיים נכללו, ז"א בחוטם, ויכולת נוק' מקבלת מכל אלה, שהרי לפי החכמה הרצון והחיים, כן היכולת.